

VELİ BÜLTENİ

“MAHREMİYET EĞİTİMİ”

2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
TOKİ ŞEHİT ARMAĞAN İLKOKULU
REHBERLİK SERVİSİ

Çocuklara Mahremiyet Nasıl Anlatılmalıdır?

Çocuk genellikle “Ben nereden geldim?” ya da bir kardeş bekleniyorsa “Kardeşim nasıl oldu?” gibi sorular sorar. Bu tarz sorularda karıncaları, leylekleri örneklendirerek yanıt vermek doğru olmayacaktır. Burada önemli olan çocuğun merakını giderecek düzeyde yanıtlar vermektir. Ancak çocuğun soru sormaması merak etmediği anlamına gelmez yalnızca konuşmak için uygun fırsatlar yaratılmamıştır. Mahremiyet kavramı öğretilirken suçluluk duymasını sağlayacak “ayıp” kelimesinden uzak durulmalıdır. Çocuğa model olmak, mahremiyeti örnekler ile kavramasını sağlamaktır. Çocuğun bir başkasının göğsünü ellemesi, kendi ya da karşı cins arkadaşının cinsel organına bakması tamamen merak içeriklidir.

Odanıza İzin Alarak Girmesi Gerekliğini Öğretmek

Banyonun ve yatak odasının özel alanlarımız olduğunu kapıların kapatılması gerektiğini ve içeri girmek istendiğinde kapıların çalınması, yanıt için beklenmesi gerektiği öğretilmelidir. Odaya izinsiz girdiğinde çocuğa, “Odamızda giyiniyor olabiliriz, bu yüzden kapı kapalı ise tıklatıp izin alarak içeri girmelisin şeklinde” açıklama yapılabilir.

**DAVRANIŞIN KALICILIĞINI
SAĞLAMAK İÇİN EBEVEYNLERİN
DE ÇOCUKLARIN ÖZEL
ALANLARINA GİRERKEN AYNI
DAVRANIŞTA BULUNMALARI
GEREKMEKTEDİR!**

Özel Bölgeleri Tanımlamak

Vücudun kişiye özel olan bölgeleri, bu bölgelerin gizlenmesi gerektiği çocuğa iki yaşından itibaren yavaş yavaş anlatılabilir. Ayrıca bu alanın başkalarından gizlenmesi, anne baba ve doktorlar dışında bu bölgeye kimsenin dokunmaması gerektiği çocuğa öğretilmelidir. Çocuk için tanımlanan özel alan aynı zamanda anne baba ve başkaları için de geçerli bir durumdur. Çocuk da başkalarının özel alanları görmek istediğinde aile izin vermemeli, bu alanların kişiye özel olduğunu belirtmeli ve kimseye gösterilemeyeceğini anlatmalıdır.

Tuvaletin Kapısını Kapalı Tutması Gerektiğini Öğretmek

Anne-baba çocuğa dört yaşına kadar tuvalet sonrası temizliklerini kendileri yapma kazanımını edindirmelidir. Tuvalet eğitimi esnasında tuvalette yalnız olunması, başkalarının göreceği şekilde tuvaletini yapmaması gerektiğini anlatabilir. Anne-baba belirlediği bu kurala kendisi uyarırsa, çocuğun öğrenmesi kolaylaşacaktır.

Özel Alanlarına Saygı Duymak

Çocukları iç çamaşırına varıncaya kadar başkalarının önünde soyup giydirmek doğru değildir. Özellikle dört-beş yaşından sonra çocuğu iç çamaşırı ile yıkamak, iç çamaşırı çıkarırken ve temizlerken gözleri kısarak ya da başı hafif yana çevirerek o alana saygı gösterdiğimizi hissettirmek oldukça önemlidir. Yedi yaşından sonra banyoda çocukların kendi özel bölgelerini kendi temizlemelerine fırsat tanınmalıdır. Kardeşleri dört-beş yaşından sonra birlikte banyoya sokmamak gerekmektedir. Tabi ki anne-babanın da çocuğun görmeyeceği bir alanda giyinip-soyunması da çocuğun bütüncül bir mahremiyet duygusu geliştirmesi açısından önemlidir.

Özel Bölgeleri Sevgi Objesi Yapmamak

Çocukların özel bölgelerine dokunarak sevmek doğru değildir. Çünkü bu durum, onların özel alanlarının ihlalidir. Çocuk bu şekilde hem mahremiyet ihlaline uğramış olur, hem de başkalarının özel alanlarının kullanılarak onlara şaka yapılabileceği inancını taşır. Ayrıca çocukları özel bölgelerini konu ederek sevmek, onları kendilerini kötü niyetli yabancılardan korumak konusunda etkisiz kılabilir. Çocuk, bir başkası özel alanına dokunmak istediğinde bunun iyi mi yoksa kötü mü olduğunun ayrımını yapamayabilir.

Kız ve Erkek Çocukların Odalarını Ayırmak

Kız ve erkek kardeşlerin ilkökul dönemiyle birlikte odaları ayrılmalıdır. Çünkü beraber buldukları odada, giyinip soyunurken, yatarken, temizlenirken birbirlerinin özel alanını ihlal edebilirler. Ayrıca çocukların iç çamaşırlarının belki de özel eşyalarının bulunduğu bir özel alan da gerekebilir. Bu alanın farklı odalarda olması daha doğru olacaktır. Yer darlığı mevcutsa gerekirse diğer bir odada bir köşe oluşturularak çözüm bulunmalıdır. 'Onlar kardeş bir sorun olmaz' diye düşünmek kadar, bu konuda aşırı kaygılı davranıp endişelerimizi çocuklara hissettirmek de sakıncalıdır.

Özel Mekan Belirlemek

İlkokul dönemi ile birlikte çocuklar için evde bir çekmece ya da sepet belirlenip, çocuğa özel eşyalarını buraya koyabileceği söylenebilir. İlk başlarda çocuklar buraya gerekli gereksiz birçok şeyi koyabilir, ancak zamanla daha seçici davranacaklardır. Onun bu özel alanını anne-babanın izin alarak kullanması çocuğun özel alan düşüncesini pekiştirir.

Çocukla birlikte dışarıda gezerken veya televizyon izlerken aniden karşımıza mahremiyet ihlali içeren sahneler ve durumlar çıkabilir. Örneğin bir televizyon sahnesinde arkadaşlarının mahrem alanına şaka amaçlı dokunan kişiye "İnsanların özel yerlerine dokunulmaz" gibi cümlelerle tepki gösterilebilir. Böylece çocuk anne-babanın tepkilerini modelleyerek mahremiyet ihlallerine karşı duyarlı hale gelir. Çünkü çocuklar anne-babaların kendilerine değil de başkalarına verdikleri tepkiler yoluyla daha kolay öğrenmektedirler.